Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2010

EACNAMÍOCHT BHAILE

ARDLEIBHÉAL

DÉ hAOINE 18 MEITHEAMH - TRÁTHNÓNA 2.00 - 4.30

ROINN B
(220 MARC)

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

Freagair **4 (CEITHRE)** cheist as an roinn seo.
Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

THALL →

ROINN B
220 MARC

1. Tá an t-eolas seo a leanas ar taispeáint ar lipéid d'iasc stánaithe.

TUINNÍN FAOI SHÁILE

Gnáthluachanna per 100g

Fuinneamh	113kcal
Próitéin	27g
Saill	0.5g
Sóidiam	0.4g
Carbaihiodráit	Rian
Snáithín	Rian

TUINNÍN FAOI OLA

Gnáthluachanna per 100g

Fuinneamh	189kcal
Próitéin	27g
Saill	9g
Sóidiam	0.3g
Carbaihiodráit	Rian
Snáithín	Rian

(a) **(i)** Déan comparaid idir bialuach tuinnín stánaithe faoi sháile agus luach cothaithe tuinnin stánaithe faoi ola.

(ii) Chun béile cothrom a shlánú, mol **dhá** bhia is féidir a dháileadh leis an iasc stánaithe, agus tabhair fáth **amháin** i gcás do rogha de **gach** bia díobh.

(iii) Ag cur na dtreoirlínte maidir le hithe sláintiúil san áireamh, cé acu ceann de na héisc stánaithe thuas a dhéanfá a dháileadh ar **(i)** aosach róramhar (murtallach), **(ii)** lúthchleasaí óg agus **(iii)** duine le hardbhrú fola? Tabhair fáth **amháin** i gcás do rogha i **ngach** cás díobh.

(iv) Mínigh na téarmaí **(i)** ***rian*** agus **(ii)** ***sáile***.

(b) Mínigh cén fáth ar chóir iasc a bheith mar chuid d'aiste bia déagóirí.

(c) Déan éisc a rangú, agus tabhair sampla **amháin** de **gach** cinéal díobh.

2. **(a)** Tabhair na rialacha ba chóir a leanúint nuair a dhéantar bácáil sa bhaile.

(b) Liostaigh **ceithre** chineál plúir a úsáidtear i mbácáil sa bhaile agus mol úsáid dhifriúil do **gach ceann** díobh.

(c) **(i)** Ainmnigh **trí** mhodh chun arán nó cístí a dhéanamh agus déan cur síos ar **gach** modh díobh.

(ii) Mol úsáid **dhifriúil** le haghaidh **gach** modha atá ainmnithe agat.

(d) Ainmnigh **trí** cinn de ghníomhaithe ardúcháin a úsáidtear i mbácáil sa bhaile agus mínigh conas a oibríonn **ceann ar bith** díobh.

(e) Mol buntáiste **amháin** agus míbhuntáiste **amháin** a bhaineann le meascán áise aráin nó císte a úsáid.

3. **(a)** Mol **ceithre** chúis go ndéanfaí pacáistiú a úsáid ar earraí.

(b) Liostaigh **ceithre** chineál pacáistithe a úsáidtear ar earraí agus mol **dhá** tháirge a bhfuil **gach** cinéal oiriúnach dóibh.

(c) Cén t-eolas a mbeadh súil agat é a fháil ar an bpacáistiú ar shicín reoite?

(d) Tabhair na míbhuntáistí a bhaineann le pacáistiú ar earraí.

(e) Mínigh conas is féidir le tomhaltóirí an pacáistiú ar earraí reoite a dhiúscairt ar shlí atá ***neamhdhíobhálach don timpeallacht***.

4. **(a)** Tabhair breac-chuntas ar fheidhmiú an chórais díleáite.

(b) Ainmnigh **cúig** chuid den chóras díleáite.

(c) Roghnaigh aon **dá** chuid atá ainmnithe agat agus tabhair breac-chuntas ar an ról a imríonn siad sa díleá.

(d) Mol roinnt treoirlínte ba chóir a leanúint chun córas díleáite sláintiúil a fhorbairt.

(e) Cad is ***einsímí*** díleáite ann?

5. **(a)** Liostaigh na gnéithe ba chóir a chur san áireamh nuair a bhíonn cistin á pleanáil.

(b) Mínigh cad is brí leis an ***triantán oibre***.

(c) Mol **ceithre** threoirlíne a bhaineann le sláinte agus le sábháilteacht ba chóir a leanúint sa chistin.

(d) **(i)** Liostaigh na míreanna fearais a bhaineann le sábháilteacht dóiteáin a mholfá le haghaidh úsáide sa bhaile.

(ii) Conas a mhúchfá dóitéan arbh é friochtán a róthéigh ba chúis leis?

(e) Déan cur síos ar an gcóireáil gharchabhrach le haghaidh mion-dó.

6. **(a)** Is féidir snáithíní a rangú in dhá ghrúpa.
Ainmnigh **gach ceann** den dá ghrúpa agus tabhair **dhá** shampla de **gach** grúpa díobh.

(b) Tabhair breac-chuntas ar na céimeanna a bhíonn i gceist i dtáirgeadh olla.

(c) Luaigh **dhá** airí inmhianaithe agus **dhá** airí neamhinmhianaithe olla.

(d) Luaigh **trí** úsáid dhifriúla d'olann sa bhaile.

(e) Cad iad na treoirlínte ba chóir a leanúint nuair a dhéantar geansaí olla
(i) a ní agus **(ii)** a thriomú?

Leathanach Bán